

מדינת ישראל

ועדות המשמעת – משרד הבריאות בירושלים

תיק בד"מ 3/12/24

תאריך: 6.8.2025

בפני חברי הועדה:

גב' מרינה גרינשפון

- כיושבת ראש

גב' שרה אפרתי

- נציגת הסתדרות האחים והאחיות

עו"ד רות הורן

- נציגת היועצת המשפטית לממשלה

התובע:

המשנה למנהל הכללי

באמצעות: עו"ד תומר דגני חנית

נגד

הנקבל:

מר דכיל עזאיזה

דוא"ל: dakheel171996_1996@hotmail.co.il

דין וחשבון

1. הקובלנה -

הקובלנה מיום 24.11.2024 מייחסת לנקבל התנהגות שאינה הולמת את מקצוע הסיעוד וכן חוסר יכולת, חוסר אחריות או רשלנות חמורה במילוי תפקידו, כאמור בסעיפים 15(1) ו-15(3) לתקנות בריאות העם (צוות סיעודי במרפאות), התשמ"א-1981 (להלן – **התקנות**), על כי, במהלך משמרת לילה במחלקת מונשמים:

- 1.1 נתן למטופל, שהיה מאושפז במחלקת מונשמים, תרופות ללא הנחיה רפואית ברורה ובכך סיכן את חיי המטופל;
- 1.2 לא תעד ברשומה הרפואית את מתן התרופות ודיווח באופן שיקרי על האירוע;
- 1.3 דיווח בגיליון הרפואי על ביצוע של פעולות שלא ביצע בפועל;

2. החלטת הביניים -

כאמור בהחלטת הביניים, מיום 27.5.2025, הוועדה מצאה לנכון להמליץ על הרשעת הנקבל בעבירות המשמעת שיוחסו לו בקובלנה. זאת הן בשל מתן התרופות למטופל בלא שניתנה לכך הנחיה רפואית, הן משלא דיווח על כך אלא בחלוף יומיים והן לאור התייעוד השיקרי והמטעה בגיליון הרפואי של המטופל.

3. טענות הצדדים לגבי אמצעי המשמעת -

טענות הצדדים באשר לאמצעי המשמעת אשר ראוי לנקוט בו במקרה זה, הוגשו בכתב.

3.1. טענות ב"כ הקובל -

ב"כ הקובל טען שאמצעי המשמעת אשר ראוי לנקוט בו במקרה זה יהא בהתליית רישיונו של הנקבל לעסוק ברפואה לתקופה של שלוש שנים.

בא כחו של הקובל טען כי מעשיו של הנקבל היוו סיכון מידי למטופל המונשם, כי לא מדובר במעשה נקודתי כי אם בהתנהלות רציפה, שגם גרמה להסתרה של המקרה לפרק זמן משמעותי, כי מעבר להעדר דיווח מדובר גם ברישום כוזב שכלל רישום של טיפולים שלא בוצעו בפועל, וכי לא מדובר במה שנעשה בהיסח דעת אלא בהחלטה מתוכננת, שקולה, מודעת ופסולה.

ב"כ הקובל הפנה להחלטות שניתנו בעניינו של :

- (א) האחות **אירנה ספיבק**, שרישיונה לעסוק במקצועה הותלה למשך **תשעה חדשים**, לאחר שנתנה לשני תלמידים חיסונים שלא נועדו להם, רשמה רישומים כוזבים ביחס לחיסונים שנתנו על ידה למעשה לכל אחד משני התלמידים ואף לא דיווחה בזמן אמת על הטעות במתן החיסונים.
- (ב) האחות **אלינה ליטבין**, שרישיונה לעסוק במקצועה הותלה למשך **שנה**, לאחר שבמהלך משמרת ערב ביצעה במטופל, ללא ההנחיה רפואית ובניגוד לתקנות, בדיקה רקטלית ולצורך זה הזריקה, בדחף לוריד של המטופל, חומר טשטוש. האחות לא ביצעה רישום רפואי כראוי ולא דיווחה על המעשה בזמן אמת לממונים עליה, אלא רק למחר, לאחר שנודע על כך שהמטופל נפטר, ולאחר שאומתה עם האמפולה הריקה של התרופה שהאחות הזריקה למטופל.
- ב"כ הקובל טען שכלל הנסיבות באותו עניין לא חמורות פחות מאלה הנדונות בהליך זה. זאת לטענתו, הואיל והאחות ליטבין לא רשמה ברשומה הרפואית עובדות לא נכונות, היא לא נתפסה בגרסאות מפותלות בפני ועדת משמעת, הודתה ולקחה אחריות ולפיכך הוסכם שם בין הצדדים על התלית רישיון למשך שנה, כאשר ועדת המשמעת ציינה שהעונש הראוי בנסיבות העניין חמור יותר.
- ב"כ הקובל הוסיף וטען שבשונה מהאמור לגבי האחור ליטבין, הנקבל לא הודה, ולא לקח אחריות על מעשיו.

3.2. טענות ב"כ הנקבל -

ב"כ הנקבל טען שיש לאזן בין הצורך בהרתעה לשם שמירה על אמון הציבור לבין עקרון המידתיות, גם בהנתן שהנקבל הביע חרטה כנה, לקח אחריות ושילם מחיר אישי ומקצועי כבד. לפיכך לטענת ב"כ הנקבל ראוי כי יוטל על הנקבל אמצעי ענישה מידתי שיאפשר לו להמשיך ולשרת את הציבור במסגרת מקצוע הסיעוד, דהיינו: אזהרה, נזיפה או התליה על תנאי.

ב"כ הנקבל טען כי :

- ✓ הנקבל לא הכחיש מתחילה את מתן התרופה למטופל, הוא דיווח על כך מיוזמתו והביע על כך חרטה עמוקה הן במהלך שיחת האלדורדו והן במהלך השימוע, הוא מבין את חומרת מעשיו ומתייחס לעניין בכובד ראש.
 - ✓ הנקבל חש בושה וצער על מעשיו, ומבקש להביע חרטה כנה על טעותו.
 - ✓ מדובר באירוע בודד שאינו מיצג את אישיותו של הנקבל או את התנהלותו המקצועית לאורך שנים. לנקבל עבר נקי והוא זכה וזוכה גם כיום, במקום עבודתו הנוכחי במחלקה לטיפול נמרץ בהדסה, להערכה מצד הממונים עליו כמו גם מצד משפחת המטופלים.
 - ✓ הנקבל שילם מחיר על מעשיו, הוא פוטר מעבודתו ונותר ללא הכנסה במשך חודשים עד להחל לעבוד בעבודתו הנוכחית בבית חולים הדסה.
- ב"כ הנקבל צרף לטיעוניו שלושה מכתבים :
- מכתב ממשפחתו של מטופל, מחודש פברואר 2025 (ככל הנראה ממקום עבודתו הנוכחי של הנקבל), המתייחס לטיפול מסור ואחראי שניתן על ידי הנקבל למטופל ;

מכתב המלצה של ראש מערך סיועד מורכב מבית אבות (עטרת רימונים) לגבי עבודתו של הנקבל שם, בתקופה שמחודש דצמבר 2023 ועד לחודש פברואר 2024 ;

וכן מכתב מ"הנהלת האחיות" מקופת חולים מכבי במרחב שפרעם, ביחס לעבודתו המסורה והמקצועית של הנקבל, בשנת 2021, במתן חיסונים נגד קורונה.

✓ הנקבל למד לקח משמעותי ממקרה זה.

✓ מדובר במה שנעשה בתום לב ללא כוונת זדון, הנקבל נתן את התרופות למטופל במטרה להקל על סבלו.

✓ בתקדימים שהובאו על ידי ב"כ הקובל, מדובר בנסיבות חמורות מאלה המתקיימות במקרה זה -

האחות **אירנה ספיבק** ידעה בזמן אמת שהיא עושה מעשה חמור, היא ניסתה להסתירו ולהעלים ראיות, ואף סירבה להגיע לשיחת בירור במשרד הבריאות. האחיות **אלינה ליטבין**, המשיכה להכחיש את המעשים והיא הודתה בביצוע המעשים משלא נותרה לה ברירה, לאחר שאומתה עם האמפולה (הבקבוקון שבו היה חומר הטשטוש שהזריקה למטופל) הריקה.

ב"כ הנקבל הוסיף שבשונה מהמקרים שהובאו על ידי ב"כ הקובל ומטענותיו, הנקבל לא נמנע משיתוף פעולה בשלב כלשהו, הוא פנה מיוזמתו למפקחת ודיווח על מתן התרופות, הוא הודה במעשיו במהלך השימוע כשהוא גם מביע חרטה עמוקה.

דברי הנקבל במהלך השימוע מצביעים על חרטה עמוקה וכנה על הכרה בחומרת מעשיו עוד קודם שפוטר וקודם שהוגשה הקובלנה כנגדו.

✓ ב"כ הנקבל הפנה לחלטות שניתנו בעניינם של –

האח **מוחמד ריאן** – שרשינו הותלה למשך **6 חדשים**, לאחר שנתן לשני מטופלים חסרי ישע במחלקה פסיכוגריאטרית בבית חולים לחולי נפש, טיפול תרופתי ללא הוראת רופא. במקרה האחד היתה זו תרופה המיועדת לטיפול בהפרעות שינה שהאח נתן למטופל אף שאחות שעבדה אז באותה משמרת הפנתה את שימת ליבו לכך שהמטופל כבר קיבל את התרופות שיועדו לו. במקרה השני, שאף הוא אירע במהלך אותה משמרת, האח נתן למטופלת תרופה נוגדת פסיכוזה, ללא אישור רופא.

האח לא תעד את מתן התרופות ובכך סיכן את המטופלים, כאשר לגבי אחת התרופות שנתנו כאמור, חל איסור לעבור על המנה המומלצת שכן מינון גבוה ממנה עשוי לגרום לתופעות לוואי מסוכנות ולפיכך נטילה של כמות שמעל המנה המומלצת מחייבת דיווח מידי לרופא.

האח הודה במעשים במסגרת הליך פלילי שהוגש כנגדו.

האחות **ילנה סמושקין** - שרשינו הותלה **לשלושה חדשים** לאחר שהפעילה כח בלתי סביר כאשר העבירה, חוסה תשושת נפש, בבית אבות לחדרה, היותה בכסא גלגלים.

האחות **נטליה בירנבאום** שרשינו הותלה למשך **30 ימים**. האחיות שהורשעה בעבירה של תקיפה, נדונה לעבודות שירות ונגזר עליה מאסר על תנאי, לאחר שהכתה מטופלת חולת אלצהיימר וגרמה לה לחבלה בעין.

האחות **מרינה ליביין** שרשינו הותלה למשך **שבועיים**. האחיות לא ביצעה במהלך משמרת, בניגוד לנהלים, ביקורת אצל מאושפזים המצויים בבידוד במחלקה סגורה בבית חולים לחולי נפש, רשנה סימנים חיוניים של המאושפזים שכאמור לא נבדקו, דיווח דיווח שקרי על פעולות שלא בצעה וחזרה על השקר יומיים לאחר מכן בפני מנהלת הסיעוד. מדובר במחלקה שהמאושפזים בה מצויים בהשגחה גבוהה המיועדת למאושפזים אלימים ורובם מאושפזים בכפיה.

זה המקום להבהיר –

בשונה מטענת ב"כ הנקבל לפיה אחד המטופלים, במקרה זה, התאבד במהלך המשמרת כתוצאה מהתנהלות האחיות, האחיות זוכות מהאישום בקובלנה שהיה הקשור למקרה זה.

ועוד נציין שבהחלטה על העונש המשמעותי, במקרה זה, הובא בחשבון נסיבות מיוחדות, כלדהלן : מאז הארוע חלפו חמש שנים, האחיות הושעתה

מיד לאחר האירוע ולא ניתן לה לחזור לעבודה אלא ככוח עזר, הקובלנה הוגשה רק בחלוף 4 שנים מאז האירוע, וכן פגיעה כלכלית משמעותית שנגרמה לנקבלת, בין היתר משבוטל היתר לעבודה פרטית שניתן לה קודם לאירוע. עוד הובאו בחשבון מצבה המשפחתי של האחות, עברה הנקי והעובדה שמלאו לה אז 61.

האחות **ג'נט מאיר** שרישיונה הותלה למשך **חודש** ימים. האחות עבדה ביחידת וידאו EEG, וחלק מתפקידה כלל צפייה במסכי המחשב הממוקמים בתחנת האחות, בהם ניתן לראות את רשומי ה-EEG של המטופלים, אך ללא התראה קולית או אחרת. ביחידה שכבה אז נערה בת 18 לצורך הערכה חוזרת של אופי ותדירות פירכוסים מהן סבלה, כשאמה לצידה. האחות עסקה, במשך כשעה במהלך המשמרת, בקבלת מטופל נוסף. כשעה לאחר חצות, לאחר שהנערה סבלה מפרכוסים, נפסקה כליל הפעילות הלבבית שלה ורישום ה-EEG לא חזר למצב שקדם לפרכוסים. האחות נכנסה לחדרה של הנערה, רק כשלוש שעות לאחר מכן כשאמה של הנערה קראה לה.

נבחר שבהמלצה על העונש המשמעותי, במקרה זה, ניתנה הדעת לכך שבעקבות המקרה שונו הנהלים שנהגו אז ביחידה, עלה ספק אם המכשירים שפעלו ביחידה היו תקינים, התברר שהמכשירים היו מיושנים ולא יכלו למלא את התפקיד שיועד להם, וכי גם אם האחות היתה צופה במסך ללא הפסקה, עדיין לא היה באפשרותה להבחין בקיומה של בעיה. עוד הובאו בחשבון גילה המתקדם של האחות, מצבה האישי, עברה הנקי והעובדה שעד למתן ההמלצה בהליך המשמעותי, חלפו כחמש שנים מאז האירוע.

3.3. דיון והמלצה

כאמור בהחלטת הביניים, מיום 27.5.2025 "הנקבל העמיד את המטופל בסיכון חיים של מחש, הן משנותן על דעת עצמו את התרופות למטופל, אך לא פחות מכך משל דיווח על כך לגורם רפואי כלשהו, אלא רק בחלוף יומיים. כך הוא גם לגבי העובדה שהנקבל תעד בגליון הרפואי של המטופל, דיווח שיקרי ומטעה, לגבי מצבו של המטופל והטיפול שניתן לו במהלך המשמרת. אף אם לא היה מדובר במתן התרופות כאמור, די בדיווח מטעה כאמור על מנת לסכן את חייו של מטופל ולגרום למטות בהמשך הטיפול בו."

באת כוחו של הנקבל טענה שהנקבל לא הכחיש מתחילה את מתן התרופות למטופל, כי הוא דיווח על כך מיוזמתו והביע על כך חרטה עמוקה, הן במהלך שיחת האלדורדו והן במהלך השימוע. בא כוחו של הקובל טען מאידך שהנקבל לא הודה במעשיו ולא לקח אחריות עליהם. ספק אם כך.

הנקבל הודה במתן התרופות למטופל במהלך ההליכים בבית החולים, בשיחת האלדורדו ובשימוע, כפי שעשה גם בהליך זה ואף הביע חרטה על מעשיו, ואולם מן הראוי בהקשר זה לתת את הדעת לאלה:

- (א) ההסבר שנתן הנקבל, בעדותו בהליך זה, לכך שדיווח באיחור של יומיים על מתן התרופות למטופל, לא היה נטול ספק מתחילה. מה גם שבדיעבד התברר שלא מדובר בכך שהעיכוב בדיווח נבע מכך שהנקבל חזר לבית החולים רק בחלוף יומיים מהמשמרת שבמהלכה ניתנו התרופות, כפי שהנקבל טען בתחילה. בדיעבד התברר שהנקבל חזר לעבודתו בבית החולים עוד בערב של היום שבו הסתיימה המשמרת, שבמהלכה ניתנו התרופות, וכיממה לפני שמצא לנכון לדווח על האירוע.
- (ב) רק בדיעבד הנקבל הודה שהרישומים בגליון הרפואי הועתקו מרישומים שנעשו במשמרת קודמת ולא שיקפו את מצב המטופל בפועל במהלך המשמרת הרלבנטית.
- (ג) הנקבל העיד תחילה שבזמן המשמרת היה נתון בלחץ, אך בהמשך הודה שהמשמרת היתה רגועה.

העולה מן האמור הוא שכפי שהנקבל פעל בתחילה על מנת לחמוק מהשלכות אפשריות של התנהלותו, בעזרת רישומים מטעים והעדר דיווח מיידי, כך הוא ביקש להפחית מחומרת הדברים גם במהלכו של הליך זה, כשהוא ניסה בעדותו לתרץ את התנהלותו בטענות שהתבררו בדיעבד כחסרות בסיס.

הנקבל הפר ברגל גסה את החובה הבסיסית המוטלת עליו כאח מוסמך, הוא סיכן את חייו של מטופל שהאחריות לטיפול בו הופקדה בידי, הוא פגע באמון שנתנו בו המטופל ובני משפחתו, באמון הממונים עליו בבית החולים, אך גם באמון ציבור המטופלים בעוסקים במקצוע הסיעוד.

בנסיבות העניין נראה שאמצעי המשמעת הראוי בנסיבות העניין יהא בהתלית רישונו של הנקבל לתקופה מסוימת.

ב"כ הקובל ביקש כאמור ללמוד לעניין זה משני תקדימים. ספק אם יש באמצעי המשמעת שנקטו שם ללמד לעניין זה, מה גם שב"כ הקובל לא דק פורטא בהתייחס לאותם תקדימים.

לגבי ההחלטה בעניינה של האחות ליטבין – כפי שטען ב"כ הנקבל, האחות הכחישה את המעשה והודתה בו רק לאחר יממה משאומתה עם האמפולה הריקה של התרופה שהזריקה למטופל. זאת ועוד, בדו"ח הסיעודי צויין שאצל המטופל נצפו סימנים המחייבים דיווח מידי לרופא וניטור של המטופל ומעקב, כל אלה לא בוצעו על ידי האחות.

ספק רב אם יש ממש בטענת הקובל כי בשונה מהתנהלות הנקבל, האחות ליטבין לא נתפסה בגרסאות מפותלות בפני ועדת משמעת, הודתה ולקחה אחריות. נזכיר את האמור בדו"ח הביניים כי האמור ב"פרוטוקול" השימוע ובסיכום שיחת האלדורדו לא נטול מספק. זאת כאשר חלק לא מבוטל ממה שמיוחס לנקבל בפרוטוקול השימוע, מופיע בנוסח זהה או מאוד דומה, למה שיוחס לו בסיכום שיחת האלדורדו.

כך גם ספק רב אם ניתן ללמוד לענייננו מהתקדימים שהובאו על ידי בא כחו של הנקבל, שעניינם בנסיבות שונות בתכלית מאלה שבעניין זה.

זאת למעט העונש המשמעי שעליו הוחלט בענייננו של האח מוחמד ריאן, שכאמור נתן לשני מטופלים חסרי ישע תרופות ללא הנחיה רפואית. דא עקא שנסיבות מקרהו של האח ריאן חמורות מאלה הנדונות כאן, שם ניתנו תרופות ללא הנחית רופא לשני מטופלים, גם כאשר האח הוזהר בזמן אמת שאחד החולים כבר קיבל את התרופות שיועדו לו, ומתן אחת התרופות שניתנו כאמור היה מותנה בדיווח מיוחד בשל סיכון הכרוך המתן אותה תרופה מעל הכמות המומלצת.

למול המשמעות החמורה של התנהלותו של הנקבל, נתנו דעתנו לכך שלנקבל עבר נקי והוא פוטר מעבודתו בעקבות הפרשה על כל המשתמע מכך.

בסיכום –

לאחר ששקלנו את כל האמור לעיל המלצתינו הינה שהמנהל יקבע שהנקבל עבר עבירות משמעת לפי תקנה 15(1) ו-15(3) לתקנות בריאות העם (צוות סיעודי במרפאות), התשמ"א-1981, ויורה לרשם להתלות את רישומו של הנקבל לעסוק בסיעוד למשך שישה חדשים.

רותי הורן, עו"ד

שרה אפרתי

מרינה גרינשפון